

II. HRIECH

Babylonská veža

Noemovi potomci stále viac zabúdali na Boha a na pohromu potopy svojich predkov. Vo svojej namyslenosti chceli postaviť vežu, ktorej vrch by dosiahol do neba. Chceli ju postaviť sebe na česť a ukázať svoju silu a veľkosť. Veža sa dvihala až k oblakom, keď v tom prestajúcim spôsobom zasiahla ruka Pánova. Pán povedal:

"Hľa, jednotný je to ľud a všetci majú jeden jazyk, a začali toto robiť, ani neodstúpia od svojich úmyslov, kým to skutočne nevykonajú. Preto poďte, zostúpme a zmätme tam ich jazyk, aby nikto nerozumel reči druhého."

Jednota reči prestala. V rozbrojoch a nenávisťi prestali ďalej stavať a takto ich Pán rozohnal po celej zemi. Mesto nazvali Babelom, miestom zmätku.

Otázka: Čo stavajú títo ľudia ?

† Farský list

Číslo 47 25. november 2007

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Križa, Prešov-Sekčov

Dogma o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie

Cirkev od apoštolských čias učila, že Boží Syn, Mesiáš a Vykupiteľ sveta, sa narodil z Panny Márie. Predpovedal to aj starozákonný prorok Izaiáš: „Hľa, Panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel, čo značí Boh s nami“ (Iz 7, 14). To napokon vyznávame i my všetci v nicejsko-carhradskom vyznaní viery: „...a mocou Svätého Ducha vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom ...“

Čo však znamená, že Panna Mária bola nepoškvrnená počatá? Cirkev v náuke o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie učí, že Panna Mária bola pri počatí v živote svojej matky svätej Anny uchránená od dedičného hriechu. Boh Otec v Panne Márii pripravil pre svojho Syna matku, ktorá by bola dôstojným príbytkom pre jeho od večnosti existujúceho Syna. Cez archanjela Gabriela ju však požiadal o jej slobodný súhlas so svojim plánom.

Svätým Duchom štyri záväzné vieroučné dogmy o Panne Márii (porov. *Dei Verbum* 9; 10). Druhý vatikánsky koncil v dogmatickej konštitúcii *Lumen gentium* hovorí: „Pannu Máriu, ktorá pri anjelskom zvestovaní prijala Božie Slovo do srdca i lona a priniesla na svet Život, uznávame a uctieваме ako pravú Matku Božiu a Vykupiteľovu“ (LG 53). Tieto slová Druhého vatikánskeho koncilu sú ozvenou Efezského koncilu. Tento raný ekumenický koncil definoval v roku 431 prvú mariánsku dogmu, že Panna Mária je „Božou Matkou“ - „Theotókos“ a vyhlásil, že Mária je naozaj Matka Boha, Syna človeka: „Svätá Panna je Božou Matkou, pretože podľa tela priniesla na svet Božie Slovo, ktoré sa stalo telom“ (DS 113).

Ako mariánsky sviatok sa Nepoškvrnené počatie Panny Márie začal v Cirkvi sláviť v 8. storočí na Východe a až o 100 rokov neskôr i na Západe. Pápež Klement XI. v roku 1708 nariadil, že bude záväzným pre celú Cirkev. Túto vieroučnú pravdu Cirkvi ako dogmu vyhlásil „ex cathedra“ pápež Pius IX. 8. decembra 1854 bulou *Ineffabilis Deus*. O štyri roky neskôr sa Panna Mária pod týmto menom predstavila pri svojom zjavení v Lurdoch Bernadete Soubirousevej, ktorej povedala: „Ja som Nepoškvrnené počatie.“

„Keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo.“ hlása nám svätý apoštol Pavol (Gal 4, 4-5). Bola to vôľa nebeského Otca, aby bol jeho Syn Ježiš Kristus poslaný na svet na spásu ľudstva (porov. Jn 3, 16; Fil 2, 6-11). Bola to teda Otcova vôľa, aby bola žena dôverne zapojená do tohto veľkého plánu spásy človeka. „Matka Vykupiteľa má v pláne spásy svoje presné miesta,“ napísal aj Ján Pavol II. v encyklike *Redemptoris Mater*.

V bohatom ústnom podaní Cirkvi vyšli z inšpirovaných stránok Svätého písma vnučené

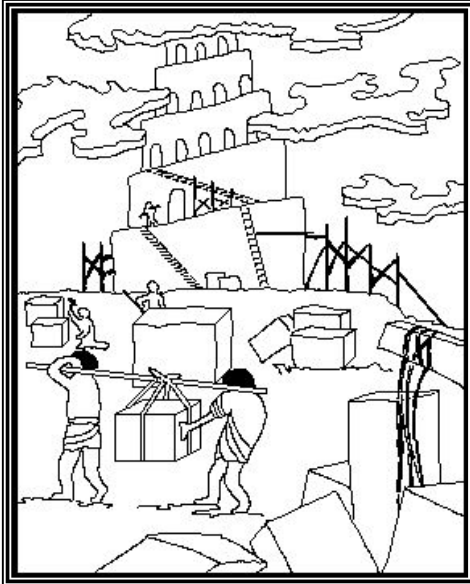
O niekoľko storočí neskôr, živá a modliaca sa Cirkev zväzila zjavenie o panenstve Márie v Písme a definovala druhú mariánsku dogmu o trvalom panenstve Panny Márie. Na Lateránskom koncile v roku 649 pápež Martin I. vyhlásil trojakú podstatu panenstva Márie: „Mária počala bez oplodenia mužom z Ducha Svätého, bez porušenia porodila Krista a po pôrode si zachovala neporušené panenstvo“ (Lateránsky koncil r. 649 A.D., DS 256).

Tretia mariánska dogma, o ktorej hovoríme práve dnes, prišla o viac než tisíc rokov neskôr. Definícia zapísaná v bule pápeža Pia IX. *Ineffabilis Deus* (DS 1641) hovorí: „Prebloslavená Panna Mária bola v prvej chvíli svojho počatia osobitnou milosťou a výsadou všemohúceho Boha, vzhľadom na zásluhy Ježiša Krista, Spasiteľa ľudského pokolenia, uchránená nedotknutá od akejkoľvek škvrny dedičného hriechu“ (KKC 491). Bolo to slávnostné potvrdenie stáročí kresťanskej viery, že tá, ktorú anjel pozdravil ako „milostiplnú“ (Lk 1, 28), vstúpila do svojho ľudského bytia bez poškvrny dedičného hriechu.

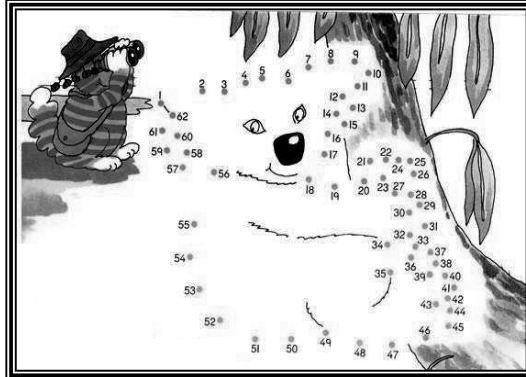
Vyhlásenie dogmy o Nepoškvrnenom počatí sa uskutočnilo až po diskusiách, ktoré trvali niekoľko storočí. Udialo sa to v napätej situácii v Ríme, keď zanikal pápežský štát. Pápež Pius IX. bol vlastne jeho poslednou hlavou. Krátko na to nasledoval Prvý vatikánsky koncil, ktorý potvrdil neomylnosť pápežov, čo sa týka viery a mravov, a to je aj prípad vyhlasovania dogiem a kanonizácií.

Vieroučná pravda Cirkvi o mieste, úlohe a význame Panny Márie v Cirkvi zostáva pre nás majákom na ceste k Ježišovi, kam nás predišla ona, Panna Mária, ktorú nám sám Ježiš Kristus, Boží Syn, dal za matku.

Vymaľuj:

Pospájaj:

Je to na strome a spieva to: „Vrkú“. Čo je to? Vrkú stromové.

Je to vo vode a spieva to: „Vrkú“. Čo to je? Vrkú stromové, ktoré sa išlo okúpať.

prevzaté, spracoval MŠ

Nepoškvrneným počatím sa totiž tajomstvo Panny Márie v Božom pláne spasý ľudstva nekončí, naopak, práve sa začína. Boh si ju vybral, povolal a žiadal o jej slobodný súhlas. Aj Druhý vatikánsky koncil nám pripomína: „Lebo ani po svojom nanebovzatí neprestala v tomto spasiteľnom poslaní, ale svojím mnohonásobným orodovaním nám aj naďalej získava dar večného spasenia.“

ThLic. Peter Laca. Upravené z <http://www.zoe.sk/?citaren&id=227>.

Sv. Barbora, veľkomočenica – 4. december

Medzi svätými, ktorých si kresťanský svet uctieva s osobitnou láskou a zbožnosťou sa od najdávnejších čias nachádza aj sv. veľkomočenica Barbora.

Barbora sa narodila v Nikomédii okolo r. 290. Mala bohatých pohanských rodičov. Bola ich jedinou dcérou. Matka jej skoro zomrela. Otec sa staral o dcéru, ale pohanským spôsobom. Keď začalo dievča dospievať, zavrel ju zvláštnej časti svojho domu, kam mali prístup len domáci služobníci a učiteľia. Bolo to buď preto, aby sa dievča vyvarovalo spustých mládenčov, alebo mal strach, aby sa neoznánilo s kresťanstvom. Barbora čoskoro pochopila, že pohanské učenie nezodpovedá pravde, avšak k pravej náuke nemala prístup. K jej otcovi Dioskurovi začali prichádzať bohatí ženichovia. Dioskuros naliehal, aby sa dievča vydalo, Barbora to však odmietala. Preto jej dovolil, aby mohla vychádzať z domu, lebo sa domnieval, že si takto nájde vhodného ženicha.

Keď bol Dioskuros na cestách, Barbora sa zoznámila s miestnymi kresťanmi, uverila v Krista

a dala sa pokrstiť. Po návrate sa to jej otec dozvedel a začal horieť hnedom. Uchopil meč a vrhol sa na dievča, aby ju zabil. Barbore sa podarilo utiecť z domu a ukryť sa v horách. Otec dievča hľadal. Jeden pastier mu ale odhalil jej úkryt. Dioskuros vtrhol do skrýše, dievča zbil a spútaný ju dal opäť doma zavrieť. Myslel si, že ju donúti hlavom k povolnosti, ale zmyšľal sa. Preto odviezol zviazanú dievča k predstavenému oblasti. Ten sa ju snažil prehovoriť, aby sa zriekla kresťanstva, ale Barbora zostala neoblomná. Sudca ju potom dal zbíčovat' do krvi a zavrieť do väzenia. V noci sa dievčaťu zjavil sám Ježiš Kristus a uzdravil ju. Keď to na druhý deň uvidela pohanka Juliana, verejne sa zriekla pohanstva a prejavila želanie trpieť za Krista. Obe ženy vodili nahé po meste, potom ich zavesili na strom. Bili ich, páliili fakľami, odrezali im prsia a tĺkli ich kladivkom po hlave. Ženy však vytrvali, preto boli odsúdené k zoťatiu hlavy.

Barboru popravil vlastný otec okolo roku 306. Čoskoro bol za to potrestaný – zabil ho blesk.

Čížek, A.: Synaxár. Upravil oMZ.

Sviatosť manželstva – pokračovanie

Keď pokračujeme v čítaní knihy ďalej, nachádzame verš, ktorý nám jasne vysvetľuje, aké by malo manželstvo byť: „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú jedným telom.“ (Gn 2, 24)

Je to jednoduchý, jasný a pritom veľmi hlboký výrok. Ak budeme počúvať tento výrok s otvoreným srdcom, odhalíme, že tu k nám prehovoril sám Boh. Hovorí ako niekto, kto nám chce pomôcť, kto nás chce viesť. Ale v prvom rade hovorí ako niekto, kto nám chce niečo dať.

Biblia opakuje tento jeden jediný výrok o manželstve štyrikrát.

Nehovorí o manželstve často. Prvýkrát sa objavuje v druhej kapitole knihy Genezis, kde je zahrnuté rozprávanie o stvorení (porov. Gn 2, 24). V Novom zákone Ježiš uvádza rovnaké slová u evanjelistu Matúša (19, 4-5) a Marka (10, 6-8a), keď ho požiadali, aby sa vyslovil vo veci rozvodu. A konečne apoštol Pavol ho dáva do priameho vzťahu ku Kristovi vo svojom liste Efezanom (5, 31). Tento verš má teda v biblickom učení o manželstve kľúčové miesto.

Sväté písmo tvrdí, že muž a žena sú stvorení jeden pre druhého: „Nie je dobré, aby bol človek sám“. Žena, „telo z jeho tela“, ako jeho protipól. Jemu rovná, jemu najbližšia, bola daná Bohom ako „pomoc“ (porov. Ž 121, 2). „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a prilipne k svojej manželke a budú dvaja jedným telom.“ (Gn 2, 24) Sám Pán ukazuje, že to znamená nepomiňajúcu jednotu dvoch existencií, keď pripomína, aký bol „od počiatku“ plán Stvoriteľa: „A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo.“ (Mt 19, 6)

Dôsledok tohoto spojenia, príhlutia k sebe, je, že manžel a manželka sú si navzájom blízki, bližší než čokoľvek a ktokoľvek na svete. Bližší než čokoľvek iného. Ich manželský vzťah musí byť prednejší ako manželova práca alebo povolanie, prednejší ako starostlivosť o dom a varenie, ktoré vykonáva žena, alebo jej povolanie, ak pracuje. Bližší ako ktokoľvek iný. Bližší ako manželovi alebo manželkinej priateľia, významnejší ako návštevy a dokonca dôležitejší ako deti!

Walter Trobisch o tom píše: „Keď sa vrátim z cesty domov, vždy sa pozdravím najprv so svojou ženou, až potom s deťmi. Snažím sa tiež takýmto spôsobom ukázať deťom, že otec je najbližším matke a matka je zase najbližšia otcovi.“

oMZ.

Gréckokatolícke pútnické miesta - Ruské Pekľany

Ruské Pekľany – obec v okrese Prešov, filiálka farnosti Ľubovec (súčasť obce), leží na južnom okraji Šarišskej vrchoviny.

Obec sa spomína od roku 1335. Kaštieľ pôvodne rokokový z 2. tretiny 18. storočia, v polovici 19. storočia prestavaný. V záhrade neobaroková fontána z 1880-90.

Gréckokatolícky chrám z roku 1865.

Obec Ruské Pekľany sa zapísala do zoznamu eparchiálnych odpustových miest vďaka svojmu rodákovi, otcovi biskupovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi, OSBM, ktorý sa narodil 17. júla 1888 v rodine gréckokatolíckeho kňaza Štefana Gojdiča a matky Anny, rod. Gerberyovej.

Na svoju apoštolskú cestu si zvolil biskupské heslo: „*Boh je láska, milujeme ho!*“

Ako biskup sa zaslúžil o povznesenie duchovného života kňazov a veriacich. Vďaka jeho usilovnosti bol postavený v Prešove sirotinec, ktorý zveril sestram služobnícom. Výrazné boli jeho aktivity v oblasti školstva, čo dokumentovalo založenie Gréckokatolíckeho gymnázia v Prešove v roku 1936. Podporoval aj učiteľskú akadémiu, seminár, internáty a podobne. Za jeho láskavý, pozorný a dobročinný vzťah k ľuďom sa mu dostalo uznania, keď ho nazývali „mužom zlatého srdca“.

Sľubný rozvoj náboženského a duchovného života v eparchii bol prerušený jednak vojnovými udalosťami, ale najmä nástupom komunistov k moci v roku 1948. Ich ideologické smerovanie predurčovalo boj zvlášť proti Gréckokatolíckej cirkvi.

Biskup P. P. Gojdič odmietol štátnou mocou podporovanú snahu o prestup gréckokatolíkov na pravoslávie, hoci vedel, že sa tým vystaví prenasledovaniu a väzeniu, ba aj smrti. Pri smutne známých okolnostiach Prešovského soboru dňa 28. apríla 1950, ktorým Gréckokatolícka cirkev bola postavená mimo zákon a zároveň bola zakázaná jej činnosť, bol biskup P. P. Gojdič zatknutý a internovaný. Tým sa začala jeho krížová cesta mnohými väznicami bývalého Československa, z ktorých ho oslobodila až smrť.

Dancák, F.: Homo viator (<http://www.grkatpo.sk/publikacie/?zobrazit=text&id=590>).

Farské aktuality

- od **15. novembra** sme začali **pôst pred narodením Pána – Filipovku**. Počas *Filipovky* pokračujeme katechézami na tému Božská sv. liturgia. Najbližšie bude katechéza **29.11.2007 o 19:00**.

- **v pondelky a v piatky** je možnosť stretnutí v Pastoračnom centre pre **našu mládež**. Náplň stretnutí je podľa požiadaviek a záujmu: stolný tenis, katechézy, rozhovory, prednášky, workshopy...

- začali aj prípravy na **ďalší ročník Dobrej noviny** vo farnosti – vianočné koledovanie - a tiež **vianočnú akadémiu**. Deti, ktoré by mali záujem zapojiť sa do týchto aktivít, nech prídu na piatkové stretnutia v čase od 16.00 do 18.00. Do prípravy vianočného pásma sa zapojila aj staršia mládež.

- aj tento rok, dúfajme, príde do chrámu **Mikuláš**. Samotné stretnutie s deťmi si sv. Mikuláš naplánoval na nedeľu **09.12.2007** po skončení pobožnosti o 15:00. Touto cestou by sme chceli osloviť ľudí dobrej vôle o finančný pomoc (alebo sladkosti) k príprave balíčkov.

- chceli by sme pri farnosti **založiť aj občianske združenie**, ktorým by sme chceli získavať finančnú pomoc pre jednotlivé aktivity vo farnosti. Kto by bol ochotný pomôcť rozbehnúť túto činnosť, nech kontaktuje členov Pastoračnej rady alebo kňaza.

oMZ.

Zomrel 17. júla 1960, teda v deň svojich narodenín, vo veku 72 rokov vo väzenskej nemocnici v Leopoldove. Následne bol pochovaný bez akýchkoľvek počt na väzenskom cintoríne v hrobe bez mena, pod väzenským číslom 681.

V roku 1968 z Leopoldovského cintorína boli jeho telesné ostatky prevezené do kryty gréckokatolíckeho Katedrálneho chrámu sv. Jána Krstiteľa v Prešove. Súдне rehabilitovaný bol 27. septembra 1990.

Biskup P. P. Gojdič bol 4. novembra 2001 Svätým Otcom Jánom Pavlom II. na Svätopeterskom námestí v Ríme vyhlásený za blahoslaveného.

Jeho relikvie sú uložené v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove v pravej bočnej kaplnke.

Hoci nezanechal monografické diela, jeho pastierske listy, náboženské úvahy a meditácie, úryvky z kázni a príhovory, ale aj osobný príklad sú nadčasové a právom hodné úcty v Katolíckej cirkvi po celom svete.